C/2024/3415

3.6.2024 г.

СЪОБЩЕНИЕ НА КОМИСИЯТА

Публикуване на общия брой квоти в обращение през 2023 година за целите на резерва за стабилност на пазара съгласно системата на ЕС за търговия с емисии, създадена с Директива 2003/87ЕО

(C/2024/3415)

1. ВЪВЕДЕНИЕ

През 2015 г. Европейският парламент и Съветът на ЕС приеха Решение (ЕС) 2015/1814 ([1]) („Решението за РСП“) за създаване на резерв за стабилност на пазара (РСП) като част от системата на ЕС за търговия с емисии (СТЕ), създадена с Директива 2003/87/ЕО ([2]) („Директивата за СТЕ“). Целта на резерва е да се избегне наличието на структурен излишък от квоти на пазара на въглеродни емисии в ЕС. Свързаният с това риск е излишъкът да попречи на СТЕ на ЕС да даде инвестиционния сигнал, необходим за постигане на целта на ЕС за намаляване на емисиите по ефективен по отношение на разходите начин. Целта е също така СТЕ на ЕС да стане по-устойчива на колебанията между търсенето и предлагането, като по този начин се даде възможност на пазара на въглеродни емисии в ЕС да функционира гладко. Резервът започна да функционира през януари 2019 г.

Съгласно член 1, параграф 4 от Решението за РСП, за целите на резерва всяка година Комисията публикува общия брой квоти в обращение (ОБКО) за предходната година. Тази стойност определя дали квотите се изтеглят от тръжното количество и се прехвърлят в резерва, или се освобождават от резерва и се продават на търг. Поради това ежегодното публикуване на ОБКО е важна характеристика на РСП и СТЕ на ЕС.

На 15 май 2023 г. Комисията публикува ОБКО за 2022 г., който възлизаше на 1 134 794 738 бр. квоти ([3]). Съответно, 272 350 737 бр. квоти е трябвало от 1 септември 2023 г. до 31 август 2024 г. да бъдат прехвърлени в резерва. Броят на квотите в резерва, които на 1 януари 2023 г. са обявени за невалидни, е 2 515 135 787.

Настоящото съобщение е осмото публикуване на ОБКО и се отнася за 2023 г. В него се описват подробно съответното изчисление и броят на квотите, които ще бъдат прехвърлени в резерва от 1 септември 2024 г. до 31 август 2025 г. В него също така е посочен броят на квотите в резерва, които на 1 януари 2024 г. са обявени за невалидни.

В съобщението се подчертават значителните промени във функционирането на РСП, въведени в рамките на законодателния пакет „Подготвени за цел 55“ — като част от преразглеждането на Решението за РСП ([4]) и Директивата за СТЕ ([5]) — както и промените, определени в Регламент (ЕС) 2023/435 ([6]) („Регламента REPowerEU“), приет като част от отговора на ЕС на енергийната криза.

([1]) Решение (ЕС) 2015/1814 на Европейския парламент и на Съвета от 6 октомври 2015 г. относно създаването и функционирането на резерв за стабилност на пазара към схемата на Съюза за търговия с емисии на парникови газове и за изменение на Директива 2003/87/ЕО (ОВ L 264, 9.10.2015 г., стр. 1).

([2]) Директива 2003/87/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 13 октомври 2003 г. за установяване на система за търговия с квоти за емисии на парникови газове в рамките на Съюза и за изменение на Директива 96/61/ЕО на Съвета (ОВ L 275, 25.10.2003 г., стр. 32).

([3]) C/2023/2929 — Съобщение на Комисията — Публикуване на общия брой на квотите в обращение през 2022 г. за целите на резерва за стабилност на пазара в рамките на системата на ЕС за търговия с емисии, създаден с Директива 2003/87/ЕО (2023/C 172/01) (ОВ C 172, 15.5.2023 г., стр. 1).

([4]) Решение (ЕС) 2023/852 на Европейския парламент и на Съвета от 19 април 2023 г. за изменение на Решение (ЕС) 2015/1814 по отношение на броя на квотите, които се прехвърлят в резерва за стабилност на пазара на системата на Съюза за търговия с емисии на парникови газове до 2030 г. (ОВ L 110, 25.4.2023 г., стр. 21).

([5]) Директива (ЕС) 2023/959 на Европейския парламент и на Съвета от 10 май 2023 г. за изменение на Директива 2003/87/ЕО за установяване на система за търговия с квоти за емисии на парникови газове в рамките на Съюза и Решение (ЕС) 2015/1814 относно създаването и функционирането на резерв за стабилност на пазара за системата на Съюза за търговия с емисии на парникови газове (ОВ L 130, 16.5.2023 г., стр. 1).

([6]) Регламент (ЕС) 2023/435 на Европейския парламент и на Съвета от 27 февруари 2023 г. за изменение на Регламент (ЕС) 2021/241 във връзка с главите за REPowerEU в плановете за възстановяване и устойчивост и за изменение на регламенти (ЕС) № 1303/2013, (ЕС) 2021/1060 и (ЕС) 2021/1755 и Директива 2003/87/ЕО (ОВ L 63, 28.2.2023 г., стр. 1).

2. ФУНКЦИОНИРАНЕ НА РЕЗЕРВА ЗА СТАБИЛНОСТ НА ПАЗАРА

РСП функционира автоматично, когато ОБКО е извън определения интервал. Квотите се изтеглят от тръжното количество и се прехвърлят в резерва, ако ОБКО надвишава прага от 833 милиона броя квоти. Процентът на прехвърляне в резерва е определен на 24 % от ОБКО, когато тази стойност е по-голяма от 1 096 милиона броя квоти. Когато ОБКО е между 833 милиона и 1 096 милиона, броят на прехвърлените квоти е разликата между ОБКО и 833 милиона. Ако ОБКО е по-нисък от прага от 400 милиона, 100 милиона броя квоти се освобождават от резерва и се продават на търг. Квотите се прехвърлят в резерва или се освобождават от него в течение на 12 месеца. От 2023 г. нататък всички квоти, държани в резерва над прага от 400 милиона броя, вече на са валидни.

Съгласно член 1, параграф 5 от Решението за РСП и в съответствие с настоящото съобщение 24 % от ОБКО на 31 декември 2023 г. или разликата между ОБКО и 833 милиона ще бъдат прехвърлени в резерва за период от 12 месеца, считано от 1 септември 2024 г. Съответният брой квоти ще бъде изваден от тръжните количества на държавите — членки на ЕС, трите държави от Европейското икономическо пространство и Европейската асоциация за свободна търговия — Исландия, Лихтенщайн и Норвегия, както и на Обединеното кралство за производството на електроенергия в Северна Ирландия.

Те ще бъдат извадени в съответствие с тръжните дялове на държавите. Съгласно член 1, параграф 5 от Решението за РСП, до 31 декември 2030 г. всички квоти, разпределени с цел солидарност и растеж в СТЕ на ЕС ([7]), не са включени в изчислението на съответните дялове за целите на РСП. С Регламента REPowerEU се изменя Директивата за СТЕ, за да се въведе дерогация от член 1, параграф 5а от

Решението за РСП, като 27 милиона неразпределени квоти от РСП се използват за Фонда за иновации. Те би трябвало да се извадят от общото количество неразпределени квоти, които в противен случай биха били обявени за невалидни в периода до 31 декември 2030 г. Това изменение вече влезе в сила преди обявяването на 1 януари 2024 г. за невалидни на тези квоти в резерва, които бяха над прага от 400 милиона броя.

3. ОБЩ БРОЙ КВОТИ В ОБРАЩЕНИЕ

Съгласночлен 1, параграф 4 от Решението за РСП общият брой квоти в обращение преддадена година *„е кумулативният брой квоти, издадени по отношение на инсталации и корабни дружества, които не са прехвърлени в резерва през периода с начало 1 януари 2008 г., включително броят квоти, които са били издадени през този период съгласно член 13, параграф 2 от Директива 2003/87/ЕО, в редакцията му, която е била в сила към 18 март 2018 г., и правата за използване на международни кредити, упражнени от инсталации в рамките на СТЕ на ЕС, до 31 декември на съответната година, минус кумулативното количество, изразено в тонове, на проверените емисии от инсталации и корабни дружества в рамките на СТЕ на ЕС между 1 януари 2008 г. и 31 декември на същата тази година и всички квоти, отменени в съответствие с член 12, параграф 4 от Директива 2003/87/ЕО“.*

Накратко, необходимият ОБКО за функционирането на РСП се изчислява, като се използва актуализирана формула:

ОБКО = предлагане – търсене

Двата елемента на изчислението са описани подробно в настоящото съобщение. Преглед на всички стойности е представен в таблицата в края.

Съгласно член 1, параграф 4а от Решението за РСП, считано от 1 януари 2024 г., квотите, издадени за въздухоплаването, и проверените емисии от въздухоплаването ще бъдат включени в изчислението на ОБКО за 2024 г.

Съгласно Директивата за СТЕ, от 1 януари 2024 г. нататък СТЕ на ЕС обхваща емисиите от дейностите на морския транспорт, като предлагането и търсенето от корабните дружества ще бъдат отразени в изчислението на ОБКО за 2024 г.

([7]) Съгласно член 10, параграф 2, буква б) от Директива 2003/87/ЕО.

Предлагане

Предлагането на квоти на пазара на въглеродни емисии в ЕС се състои от следните елементи:

— Натрупани квоти ([8]) от фаза 2 на СТЕ на ЕС (2008—2012 г.), чийто брой възлиза на **1 749 540 826** ([9]).

— Квоти, разпределени безплатно от 1 януари 2013 г. до 31 декември 2023 г., включително квотите, разпределени от резерва за нови участници (NER). Това количество възлиза на **8 222 698 758** бр. квоти ([10]).

— Квоти, продадени на търг от 1 януари 2013 г. ([11]) до 31 декември 2023 г., и квоти, използвани за целите на гъвкавостта през 2021—2023 г. в съответствие с член 6 от Регламент (ЕС) 2018/842 ([12]) („Регламента за разпределяне на усилията“). Според докладите от търговете на общата тръжна платформа и на съответните алтернативни платформи ([13]), количеството на продадените на търг квоти, включително на т.нар. „ранни търгове“, е **7 591 181 500**.Към това количество трябва да бъдат добавени 21 641 364 бр. квоти съгласно възможността за гъвкавост, определена в член 6, параграф 2 от Регламента за разпределяне на усилията ([14]).

— Квоти, осребрени за програмата NER300. Европейската инвестиционна банка е осребрила общо **300 000 000** бр. квоти.

— Международни кредити, използвани за емисиите до 31 декември 2020 г. ([15]). Инсталациите са използвали **497 248 017** международни кредита за емисиите, които са произвели ([16]).

— Съгласно член 1, параграф 4 от Решението за РСП квотите, които са прехвърлени в РСП, **вече не влизат в изчислението на ОБКО**.

([8]) Квотите, които са издадени по време на фаза 2 на СТЕ на ЕС (2008—2012 г.) и които не са върнати за покриване на проверени емисии или отменени, са „натрупани“ за използване в началото на фаза 3 на СТЕ на ЕС (2013—2020 г.). Тези квоти са заличени, като едновременно с това във фаза 3 е създаден същият брой квоти. Така този брой отговаря на точния брой квоти по СТЕ в обращение в началото на фаза 3 на СТЕ на ЕС.

([9]) COM (2015)576 — Доклад на Комисията до Европейския парламент и Съвета за напредъка на действията в областта на климата, включващ доклада относно функционирането на пазара на въглеродни емисии и доклада относно прегледа на Директива 2009/31/ЕО относно съхранението на въглероден диоксид в геоложки формации.

([10]) Въз основа на извлечение от Дневника на ЕС за трансакциите (EUTL) за 1 април 2024 г.

([11]) Тази стойност включва „ранните търгове“, т.е. квотите, валидни за фаза 3 на СТЕ на ЕС (2013—2020 г.), които са били продадени на търг преди 1 януари 2013 г.

([12]) Регламент (ЕС) 2018/842 на Европейския парламент и на Съвета от 30 май 2018 г. за задължителните годишни намаления на емисиите на парникови газове за държавите членки през периода 2021—2030 г., допринасящи за действията в областта на климата в изпълнение на задълженията, поети по Парижкото споразумение, и за изменение на Регламент (ЕС) № 525/2013 (ОВ L 156, 19.6.2018 г., стр. 26).

([13]) Доклади от търгове: Европейска енергийна борса (EEX) и Международна борса (ICE).

([14]) С Регламент (ЕС) 2018/842 се създава еднократна възможност за гъвкавост, при която държавите членки могат да имат общо най-много 100 милиона квоти, които са отменени колективно в СТЕ на ЕС в периода 2021—2030 г., с цел да могат да изпълнят съответните си цели за намаляване на емисиите на парникови газове съгласно същия регламент. Възможността за гъвкавост се отнася за държавите членки, чиито цели са значително над средните за ЕС и техния потенциал за ефективни по отношение на разходите намаления, както и държавите членки, които през 2013 г. не са разпределили никакви безплатни квоти от СТЕ на ЕС на промишлени инсталации. Тази отмяна се извършва за сметка на тръжното количество на съответната държава членка съгласно член 10 от Директива 2003/87/ЕО. Отменените квоти се считат за квоти от СТЕ на ЕС в обращение при определянето на общия брой квоти в обращение за дадена година за целите на РСП.

([15]) За постигане на съответствие за фаза 4 на СТЕ на ЕС (2021—2030 г.) не могат да бъдат използвани международни кредити.

([16]) Въз основа на извлечение от EUTL за 1 април 2024 г. Международните кредити засягат само такива кредити, които са обменени за квоти на ЕС във фаза 3 на СТЕ на ЕС (2013—2020 г.). Приблизително 1,1 милиарда международни кредита, които е имало възможност да бъдат използвани пряко за целите на съответствието във фаза 2 на СТЕ на ЕС (2008—2012 г.), са отразени в броя квоти, натрупани от фаза 2.

Търсене

Търсенето на квоти на пазара на въглеродни емисии в ЕС включва общите проверени емисии от инсталации от 1 януари 2013 г. ([17]) до 31 декември 2023 г., които възлизат на **17 269 905 658** тона ([18]), и **668 272** бр. квоти, отменени през този период по силата на член 12, параграф 4 от Директивата за СТЕ.

Общ брой квоти в обращение

Въз основа на гореупоменатото, през 2023 г. ОБКО възлиза на **1 111 736 535** бр. квоти.

Наличност в резерва за стабилност на пазара

След обявяването на 1 януари 2023 г. на определен брой квоти за невалидни, в резерва са останали 486 087 000 бр. квоти.

В съответствие със съобщенията за ОБКО през последните години, в резерва е прехвърлено следното количество квоти:

— **231 874 266** бр. квоти от 1 януари 2023 г. до 31 август 2023 г. ([19]);

— **90 783 578** бр. квоти от 1 септември 2023 г. до 31 декември 2023 г. ([20]).

На 31 декември 2023 г. в РСП е имало **808 744 844** бр. квоти. 27 милиона квоти от това количество бяха заделени за Фонда за иновации в съответствие с член 10д, параграф 4 от Директивата за СТЕ.

На 1 януари 2024 г. **381 744 844** бр. квоти от същото количество бяха обявени за невалидни съгласно член 1, параграф 5а от Решението за РСП. Оставащото налично количество в резерва възлиза на **400 000 000** бр. квоти.

4. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

В съответствие с Решението за РСП общо **266 816 768** бр. квоти ще бъдат прехвърлени в резерва за стабилност на пазара през 12-месечен период от 1 септември 2024 г. до 31 август 2025 г.

Публикуването на ОБКО през следващата година за целите на РСП ще определи функционирането на резерва от септември 2025 г. до август 2026 г.

([17]) Съответстват на проверените емисии за периода 2008—2012 г. (фаза 2), вж. бележка под линия 8.

([18]) Общите проверени емисии се основават на данните, извлечени от EUTL на 1 април 2024 г. В стойността са взети предвид проверените емисии, докладвани до 31 март 2024 г. — крайния срок за докладване в СТЕ на ЕС. Емисиите, които са докладвани след тази дата, не са отразени в общата стойност.

([19]) C/2022/2780 — Съобщение на Комисията — Публикуване на общия брой на квотите в обращение през 2021 г. за целите на резерва за стабилност на пазара по схемата на ЕС за търговия с емисии, създадена с Директива 2003/87/ЕО, и на броя на неразпределените квоти през периода 2013—2020 г. (2022/C 195/02) (ОВ C 195, 13.5.2022 г., стр. 2). Поправка на съобщението — C(2022) 4874. Съгласно заключението в точка 5 от това съобщение, от 1 септември 2022 г. до 31 август 2023 г. в РСП ще бъдат прехвърлени 347 811 404 бр. квоти. Количеството, съответстващо на периода от 1 януари до 31 август 2023 г., е 231 874 266 бр. квоти.

([20]) C/2023/2929, както е упоменато по-горе. Съгласно заключението в точка 4 от това съобщение, от 1 септември 2023 г. до 31 август 2024 г. в РСП ще бъдат прехвърлени 272 350 737 бр. квоти. Количеството, съответстващо на периода от 1 септември до 31 декември 2023 г., е 90 783 578 бр. квоти.

ОБЩ ПРЕГЛЕД

Предлагане	
а) Квоти, натрупани от фаза 2 (2008—2012 г.)	1 749 540 826
б) Квоти, разпределени безплатно от 1 януари 2013 г. до 31 декември 2023 г., включително от NER	8 222 698 758
в) Квоти, продадени на търг от 1 януари 2013 г. до 31 декември 2023 г., включително на ранни търгове	7 591 181 500
г) Квоти, използвани съгласно член 6 от Регламент (ЕС) 2018/842 за целите на гъвкавостта в периода 2021—2023 г.	21 641 364
д) Квоти, осребрени за програмата NER300	300 000 000
е) Международни кредити, използвани за емисиите до 31 декември 2020 г.	497 248 017
Общо (предлагане)	18 382 310 465
Търсене	
а) Проверени емисии (в тонове) от стационарни инсталации в СТЕ на ЕС от 1 януари 2013 г. до 31 декември 2023 г.	17 269 905 658
б) Квоти, отменени съгласно член 12, параграф 4 от Директива 2003/87/ЕО до 31 декември 2023 г.	668 272
Общо (търсене)	17 270 573 930
Общ брой квоти в обращение	1 111 736 535

Наличност в РСП	
Квоти в РСП на 31 декември 2023 г.	808 744 844
Квоти, заделени за Фонда за иновации съгласно член 10д, параграф 4 от Директива 2003/87/ЕО	27 000 000
Квоти, които на 1 януари 2024 г. са обявени за невалидни	381 744 844
Квоти в резерва за стабилност на пазара на 1 януари 2024 г.	400 000 000